



LIETUVOS PROFESINĖ SAJUNGA „SOLIDARUMAS“

Kodas 290806370; Ulonų 5, LT-08240 Vilnius; tel.370 5 2621743 faksas 370 5 213 3295
www.solidarumas.lt; el.paštas: info@lps.lt; solidarumas.lt@gmail.com

LR Ministrui Pirmininkui

2020-10-07 Nr. 10-136

Sauliui Skverneliui

MITINGO „MŪSŲ PASIRINKIMAS – ORUS DARBAS, O NE MODERNI VERGOVĖ!“ REIKALAVIMAS DĖL MINIMALIOS MĖNESINĖS ALGOS DIDINIMO

2008 metų krizę Europos šalys bandė įveikti vykdydamos griežto taupymo politiką. Tačiau vėliau paaiškėjo, kad šios priemonės tik krizę prailgino ir sustabdė ūkio atsigavimą. Todėl šiuo metu Europos komisija ir Europos šalys su dabartine pandemijos sukelta krize kovoja ne didindamos „diržų veržimą“, o skatindamos vartojimą, panašiai, kaip tai darė JAV, kuri daug greičiau nei Europa įveikė 2008 metų krizę.

Vartojimas didėjimas skatina prekių ir paslaugų gamybą ir pardavimus, o tai savo ruožtu kuria naujas darbo vietas, didina pelnus verslininkams, skatina investicijas ir didina valstybės bei savivaldybių biudžetų pajamas, nes auga pajamos iš tiesioginių, mokant mokesčius nuo atlyginimo ir pelno, ir netiesioginių vartojimo mokesčių (PVM, akcizai ir pn.)

Todėl vartojimo didinimas, kurį skatina atlyginimų augimas, yra naudingas ir darbuotojams, nes auga atlyginimai, ir verslininkams, nes auga pelnai, ir valstybei, nes auga pajamos į biudžetą.

Viena iš vartojimo skatinimo priemonių yra Minimalios mėnesinės algos (MMA) didinimas.

Lietuvoje priklausomai nuo laikotarpio MMA uždirba palyginti nedaug apie 120 000 -180 000 darbuotojų. Naujasis Darbo kodeksas nustatė tvarką, kad MMA galima mokėti tik už kvalifikacijos nereikalaujantį darbą, todėl uždirbančių MMA darbuotojų skaičius nuolatos mažėja.

Dabar MMA „ant popieriaus“ sudaro 607 eurų, o atskaičius mokesčius minimalus atlyginimas „į rankas“ yra apie 440 -450 eurų, priklausomai nuo šeimyninės padėties ir kitų veiksnių.

Beveik visas MMA padidėjimas išleidžiamas vartojimui, nes retas darbuotojas, uždirbantis tokį mažą MMA, gali skirti lėšų taupymui.

Kita teigiama MMA didinimo pusė, skatinanti vartojimą, yra ta, kad padidinus MMA pradeda kilti ir darbuotojų, dirbančių kvalifikacijos reikalaujantį darbą, atlyginimai, nes jų atlyginimai tokiu atveju susivienodina arba priartėja prie MMA.

Todėl po MMA padidinimo darbdaviai pradeda didinti mažus atlyginimus už kvalifikacijos reikalaujantį darbą.

Trečia teigiama MMA didinimo pasekmė yra ta, kad padidinus MMA sumažėja „šešėlis“ t. y. „vokelių“ dalis darbuotojų atlyginimuose. Dažnai darbdaviai, ypač statybų bei paslaugų sektoriuose, moka darbuotojams oficialų atlyginimą, kuris yra MMA dydžio ar truputį didesnis už MMA, kai darbams atlikti reikalinga kvalifikacija, o kitą dalį išmoka „vokeliuose“. Todėl tiek, kiek padidėja MMA, tiek sumažėja „šešėlinis“ atlyginimas, o valstybės biudžetas gauna daugiau pajamų.

Ketvirta, didesnis MMA didina atotrūkį tarp bedarbio socialinės paramos ir darbinių pajamų dydžių, todėl skatina bedarbius įsitraukti į darbo rinką, o ne gyventi, gaunant bedarbio ir kitas socialines pašalpas bei lengvatas. Tai labai svarbu dabar, kai nedarbas apima apie 14% darbingo amžiaus Lietuvos žmonių.

Tiek kiek sumažėja bedarbių, tiek padidėja mokesčius mokančių darbuotojų, o tai sumažina biudžeto išlaidas ir padidina biudžeto pajamas, kurias galima skirti viešojo sektoriaus finansavimui. Todėl darbuotojai gali džiaugtis didinamais atlyginimais, o verslininkai didėjančiais viešais pirkimais ir augančiais pelnais.

Siekiant išvengti „politizavimo“ Trišalėje taryboje buvo sutarta, kad MMA bus paskaičiuota pagal formulę, susiejant MMA didinimą su Lietuvos Vidutinio darbo užmokesčio (VDU) augimu ir keturių ES šalių, kuriose MMA yra didžiausias vidurkiu.

2017 m. ir 2018 m. MMA buvo apskaičiuotas pagal **einamųjų metų VDU su priedais**, kuri pateikia LR Finansų ministerija.

2019 m. Trišalėje taryboje buvo pateikta Lietuvos banko siūloma MMA apskaičiavimo formulė, susiejant MMA su **sekančių metų VDU be priedų** prognoze.

Kadangi 2019 m. apskaičiuojant MMA pagal Lietuvo banko metodiką jos augimas sumažėjo nežymiai t.y. 3-4 eurai, profesinės sąjungos tuomet neprieštaravo MMA apskaičiavimo formulės keitimui.

Tačiau šiemet skirtumas tarp MMA dydžių paskaičiuotų pagal šias dvi formules yra didelis ir sudaro beveik 22 eurus, todėl sutikti su pernėkščia Lietuvos banko pasiūlyta MMA skaičiavimo formule profesinės sąjungos negali.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos BVP vienam gyventojui sudaro 86% ES vidurkio ir yra net truputį didesnis nei Estijoje, tačiau Lietuvoje VDU „į rankas“ yra apie 300 eurų mažesnis nei Estijoje.

Todėl raginame 2021 metams patvirtinti 663 eurų dydžio Minimalią mėnesinę algą, kuri yra apskaičiuota pagal LR Finansų ministerijos pateiktą einamųjų metų prognozuojamą šalies VDU su priedais t. y. taip kaip buvo nustatytomos 2018 m. ir 2019 m. MMA.

Pagarbiai

Generalinis sekretorius



Ričardas Garuolis

tel. 8 696 63025